

5.3.2026

Dnro 1989/03.04.04.04.10/2023

Asia

Kunnallisasiaa koskeva valitus

Valittajat

[REDACTED] ja [REDACTED] molemmat Lahdesta

Päätös, josta valitetaan

Lahden kaupunginhallituksen päätös 18.9.2023 § 298

Asian käsittely kaupunginhallituksessa

Kaupunginhallitus oli 19.6.2023 (§ 234) päättänyt siirtää KOKO Lahti Oy:n ja Suomen Hiihtoliitto ry:n (jäljempänä Hiihtoliitto) väliset maksujärjestelysopimukset Lahden kaupungille. Kaupunginhallitus oli päättänyt panna päätöksen täytäntöön heti.

Päätöksen perustelujen mukaan KOKO Lahti Oy:n tytäryhtiö Lahti Events Oy on asetettu selvitystilaan. Maksujärjestelysopimusten siirto on osa Lahti Events Oy:n hallittua purkua. KOKO Lahti Oy:n maksuvalmius ei ole ollut riittävä viimeisten Lahti Events Oy:n alasajoon liittyvien sitoumusten ja sopimusten purkamiseksi. KOKO Lahti Oy:n maksuvalmiuden ylläpito on välttämätöntä myös Sibeliustalon toiminnan pitämiseksi käynnissä.

Lahti Events Oy on ollut yhdessä Hiihtoliiton kanssa järjestämässä hiihdon maailmanmestaruuskilpailuja vuonna 2017. Sopimusten mukaan kilpailujen tuottamat tappiot kuuluvat Hiihtoliiton maksettaviksi. Lahti Events Oy:n toiminnan loppuessa saatavat ovat siirtyneet KOKO Lahti Oy:lle, joka ei ole ollut mukana kisajärjestelyissä, eikä sopimussuhteessa Hiihtoliittoon. Osapuolet ovat tehneet Lahden kaupungin ohjeistamina keskenään maksuaikajärjestelyn. Saatavat on loogista palauttaa todellisille sopimuksen tekijöille eli Lahden kaupungin ja Hiihtoliiton välisiksi sopimuksiksi.

Lahti Events Oy:n toiminnan loppuessa sen saatavat Hiihtoliitolta ovat siirtyneet KOKO Lahti Oy:lle. Saatavien markkinahinta on 29.5.2023 ollut noin 2,021 miljoonaa euroa. Niiden kirjanpitoarvo on ollut 1 907 418,98 euroa. Saatavien markkina-arvo on laskettu Kuntarahoitus Oyj:n välittämällä lainasalkkusovelluksella. Kuntarahoitus on testannut ja vahvistanut, että

lainasalkkusovelluksen markkinahinta-arviot antavat oikean kuvan maksuaikajärjestelyn markkina-arvosta.

Kysymyksessä olevan kaltaisten siirtojen yhteydessä ei tarvitse tehdä valtiontukitarkastelua, koska siirtohinta on markkinahinta, eikä hintaan sisälly valtiontukea. Jos kuitenkin tulkittaisiin, että kauppahinta ei ole markkinahinta ja kauppaan sisältyy valtiontukea, kauppaan voitaisiin soveltaa mitä EU:n ryhmäpoikkeusasetuksessa määrätään kulttuurilaitosten ja esiintyvän taiteen tukemisesta. Mainituilta osin kaupunginhallituksen päätöksen perusteluissa on viitattu päätöksen liitteenä olleeseen valtiontukiarviointiin.

Hiihtoliitto on 6.6.2023 tiedottanut aloittavansa muutosneuvottelut ja toimenpiteet taloutensa tasapainottamiseksi. Kaupunginhallituksen päätöksen perusteluissa on vastapuoliriskin ja Hiihtoliiton maksukyvyyn osalta viitattu päätöksen liitteenä olleeseen Asiakastieto Oy:ltä tilattuun yritysanalyysiin ja esitetty, että jos Hiihtoliitto ei onnistu taloutensa tasapainottamisessa, vastapuoliriski kasvaa. Konsernin näkökulmasta vastapuoliriski on kaikissa tapauksissa sama, mutta kaupungin riskinkantokyky on selkeästi suurempi kuin Koko Lahti Oy:n. Riskitarkastelun näkökulmasta on tarkoituksenmukaista, että maksujärjestelysopimukset siirretään kaupungille.

_____ ja _____ ovat oikaisuvaatimuksessaan vaatineet kaupunginhallituksen päätöksen kumoamista.

Kaupunginhallitus on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt oikaisuvaatimuksen. Päätöksen perustelujen mukaan markkinahinnan määrittelyn tueksi Kuntarahoitus on selventänyt markkina-arvon yleisen laskentamekanismin ja laskelmasta voidaan todeta, että siirtohinta vastaa markkinahintaa. Siirtohinta on laskettu samoin menetelmin. Kysymys ei siten ole kielletystä valtiontuesta.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Kaupunginhallituksen päätökset on kumottava ja maksujärjestelysopimusten siirtoa koskevan päätöksen täytäntöönpano on kiellettävä. Lahden kaupunki on velvoitettava korvaamaan _____ ja _____ oikeudenkäyntikulut laillisine viivästyskorkoineen.

Päätös on Euroopan unionin valtiontukisääntöjen vastainen. KOKO Lahti Oy toimii samoilla markkinoilla kuin monet yksityiset toimijatkin. Maksujärjestelysopimusten siirrolla annetaan valikoivaa etua KOKO Lahti Oy:lle ja sillä vääristetään kilpailua. KOKO Lahti Oy saa maksujärjestelysopimusten siirrosta Lahden kaupungille sellaista taloudellista etua, jota se ei olisi saanut tavanomaisissa kilpailuolosuhteissa tai tavanomaisilla markkinaehdoilla yksityisiltä markkinataloustoimijoilta. Suomen Asiakastieto Oy:ltä hankittu luottoriskiarvio on käyttökelpoton yli kahden miljoonan euron saatavan siirtoa koskevassa oikeustoimessa etenkin, kun riskiluokitus on tehty ilman Hiihtoliiton tilinpäätöstietoja. Saatavat Hiihtoliitolta ovat epäkurantteja eikä yksikään markkinataloustoimija maksaisi

täyttää hintaa maksujärjestelysopimusten pääomista eikä diskontatuista koroista. Kuntarahoituksen laskelma on tekninen laskelma saatavasta, eikä laskelmassa ole huomioitu Euroopan unionin valtiontukisäännöksiä eikä Hiihtoliiton maksukykyä. Ryhmäpoikkeusasetuksessa mainittujen tukien osuus KOKO Lahti Oy:n toiminnassa on marginaalinen. KOKO Lahti Oy on merkittävä kevyen musiikin tilaisuuksien järjestäjä Lahdessa ja kilpailee tältä osin muiden alan toimijoiden kanssa. KOKO Lahti Oy:n messutoiminta on Suomen mittakaavassa erittäin laajaa, ja se kilpailee muualla Euroopassa järjestettävien messutapahtumien kanssa. Lisäksi KOKO Lahti Oy:n tytäryhtiö Lahti Events Oy järjestää moninaisia tapahtumia, jotka myös kilpailevat muiden alan toimijoiden kanssa. Siirtokorvausta ei ole osoitettu tiettyyn tarkoitukseen, ja yhtiö voi käyttää sen vapaasti oman harkintansa mukaan myös toimintoihin, jotka kilpailevat yksityisten toimijoiden kanssa. KOKO Lahti Oy tytäryhtiöineen on taloudellisessa mielessä kriisiyhtiö, ja tuella mahdollistetaan yhtiön toiminnan jatkaminen.

Lausunnot ja selitykset

Kaupunginhallitus on antamassaan lausunnossa vaatinut, että valitus sekä [REDACTED] ja [REDACTED] esittämät täytäntöönpanon kieltämistä ja oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskevat vaatimukset on hylättävä. Lausunnossa on ilmoitettu, että kaupunginhallituksen päätös on pantu täytäntöön 22.6.2023 allekirjoittamalla maksujärjestelysopimusten siirtämistä koskeva sopimus. Lausunnossa on esitetty lisäksi muun ohella, että markkinahintaa ei voida luotettavasti määrittää ilman tosiasiallista aikomusta toteuttaa siirto. Lahden kaupungilla ei ollut intressiä myydä saatavaa kolmansille osapuolille eikä näin ollen järjestää kilpailutusta saatavasta. Markkinahintamekanismin määrittely on varmennettu kolmannen osapuolen riippumattomalla lausunnolla. Suomen Asiakastieto Oy:n tuottama luottoriskien arviointi on käsiteltävässä tapauksessa riittävän luotettava.

[REDACTED] ja [REDACTED] ovat antamassaan selityksessä ilmoittaneet oikeudenkäyntikulujensa määräksi yhteensä 900 euroa.

Hallinto-oikeuden ratkaisu ja perustelut

Hallinto-oikeus kumoo kaupunginhallituksen päätökset.

Hallinto-oikeus velvoittaa Lahden kaupungin korvaamaan [REDACTED] ja [REDACTED] oikeudenkäyntikulut 300 eurolla korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut tämän päätöksen antopäivästä. Vaatimus hylätään enemmälti.

Valituksen tultua ratkaistuksi lausuminen täytäntöönpanon kieltämistä koskevasta vaatimuksesta raukeaa.

Perustelut

Pääasia

Sovellettavat määräykset ja säännökset

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (jäljempänä SEUT) 107 artiklan 1 kohdan mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Saman sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaan komissiolle on annettava tieto tuen myöntämistä tai muuttamista koskevasta suunnitelmasta niin ajoissa, että se voi esittää huomautuksensa. Jos komissio katsoo, että tällainen suunnitelma ei 107 artiklan mukaan sovellu sisämarkkinoille, se aloittaa artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn viipymättä. Jäsenvaltio, jota asia koskee, ei saa toteuttaa ehdottamiaan toimenpiteitä, ennen kuin menettelyssä on annettu lopullinen päätös.

Komissio on antanut asetuksen (EU) N:o 651/2014 tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti (yleinen ryhmäpoikkeusasetus).

Asetuksen I luvussa olevan 5 artiklan 1 kohdan mukaan tätä asetusta sovelletaan ainoastaan tukeen, jonka osalta on mahdollista laskea etukäteen tarkka bruttoavustusekvivalentti tarvitsematta tehdä riskinarviointia ("läpinäkyvä tuki"). Saman artiklan 2 kohdassa on määriteltä tukimuodot, jotka katsotaan läpinäkyviksi.

Asetuksen 53 artiklan 1 kohdan mukaan tuki kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen on perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla sisämarkkinoille soveltuvaa ja se vapautetaan perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesta ilmoitusvaatimuksesta edellyttäen, että se täyttää mainitussa artiklassa ja asetuksen I luvussa säädetyt edellytykset. Saman artiklan 3 kohdan mukaan tukea voidaan myöntää investointitukena ja toimintatukena. Tukikelpoisista kustannuksista säädetään investointituen osalta artiklan 4 kohdassa ja toimintatuen osalta 5 kohdassa.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Euroopan unionin valtiontukimääräyksiä ja -säännöksiä sovelletaan vain toimenpiteisiin, jotka täyttävät kaikki SEUT:n 107 artiklan 1 kohdassa mainitut edellytykset.

Tuen olemassaoloa arvioitaessa on muun ohella määritettävä, onko edunsaajayritys saanut sellaista taloudellista etua, jota se ei olisi saanut tavanomaisissa kilpailuolosuhteissa tai tavanomaisilla markkinaehdoilla. Tältä

osin sovelletaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä johdettua niin kutsuttua yksityinen sijoittaja -arviointiperustetta (tuomio asiassa C-124/10 P, komissio v. *Électricité de France*, EU:C:2012:318, 78 kohta). Tällöin julkisyhteisön sijoituksen markkinaehtoisuus määritetään arvioimalla, olisiko vastaavan kokoinen, tavanomaisissa markkinatalouden olosuhteissa toimiva yksityinen sijoittaja tehnyt kysymyksessä olevan sijoituksen samoissa olosuhteissa (tuomio asiassa C-305/89, komissio v. *Italia*, EU:C:1991:142, kohta 19). Tässä arvioinnissa ei oteta huomioon yhteiskunnallisia ja aluepoliittisia näkökohtia eikä muutenkaan julkisyhteisöön julkisen vallan käyttäjänä liittyviä etuja ja velvollisuuksia (tuomio asiassa 234/84, *Belgia v. komissio*, EU:C:1986:302, kohta 14 ja edellä mainittu tuomio asiassa C-124/10 P, kohta 79). Julkisyhteisön on epäselvässä tapauksessa kyettävä osoittamaan, että päätös kysymyksessä olevan sijoituksen toteuttamisesta on tehty sellaisten taloudellisten arviointien perusteella, jotka samankaltaisissa olosuhteissa rationaalisesti toimiva markkinataloustoimija olisi tehnyt määrittääkseen sijoituksen tulevan tuottavuuden (edellä mainittu tuomio asiassa C-124/10 P, kohdat 82–84).

Kaupunginhallituksen päätöksen 19.6.2023 § 234 perustelujen mukaan maksujärjestelysopimusten siirron tavoitteena on ollut muun ohella KOKO Lahti Oy:n maksuvalmiuden ylläpitäminen. Mainitun päätöksen liitteenä olleen valtioneuvoston päätöksen mukaan ilman toimenpiteitä KOKO Lahti Oy ei pystyisi toteuttamaan tarvittavia kulttuurituotantoja eikä ylläpitämään kulttuurin tuottamisessa tarvittavaa kulttuuri-infrastruktuuria. Jos KOKO Lahti Oy:n kanssa ei tehtäisi kaupunginhallituksen päätöksessä tarkoitettua järjestelyä, kasvaisi riski, että yhtiö ajautuisi maksuvaikeuksiin.

Kaupunginhallituksen päätökseen on liitetty Kuntarahoitus Oy:n 16.6.2023 laatima selitys siirrettävien maksujärjestelysopimusten markkina-arvon laskemistavasta. Kyseisen liitteen mukaan maksujärjestelysopimusten yhteenlaskettu markkina-arvo 2 026 829,62 euroa on määritetty siten, että sopimusten piiriin kuuluvien lainojen jokainen maksuerä on diskontattu erikseen kyseisen maksun pääoman ja koron osalta kunkin korkojakson eräpäivään asti spot-korolla ja käyttämällä diskonttokäyränä kuuden kuukauden Euribor-viitekoron ajantasaista swapkäyrää. Kaikki maksut on laskettu kertomalla diskonttoteijä jokaisen maksun nimellisarvolla.

Kauppahinnan määrittämisestä esitetyn selvityksen perusteella saatavien kauppahinta perustuu niiden diskonttaamalla laskettuun nykyarvoon eikä kaupunki peri palkkiota siitä, että se ottaa saataviin liittyvän luottotappioriskin vastattavakseen. Kysymys ei siten ole tavanomaisesta saatavien kaupasta. Kaupunginhallituksen päätöksen perustelujen mukaan saatavien siirron tarkoituksena on parantaa KOKO Lahti Oy:n maksuvalmiutta. Voittoa tavoitteleva yksityinen sijoittaja saattaisi sinänsä joissain olosuhteissa ryhtyä vastaavaan järjestelyyn, jos se arvioisi yrityksen maksuvalmiuden parantamisen tällä tavoin olevan tarkoituksenmukaista yritykseen sijoittamansa pääoman tulevien tuottojen turvaamiseksi tai tappioidensa minimoimiseksi. Kaupunginhallituksen päätöksestä tai sen valmisteluaineistoista ei kuitenkaan ilmene, että kysymyksessä olevan

rahoitusjärjestelyn taloudellista kannattavuutta olisi selvitetty tästä näkökulmasta.

Kaupunginhallituksen päätöksessä 19.6.2023 (§ 234) ja siihen liitettyssä valtiontukiarvioinnissa maksujärjestelysopimusten siirrolle esitetyt tavoitteet liittyvät aluepoliittisiin näkökohtiin, kuten kulttuuripalveluiden tarjonnan turvaamiseen Lahdessa, ja siten kaupungin tehtäviin julkisen vallan käyttäjänä. Kaupunginhallituksen päätöksen edeltä tarkemmin ilmenevissä perusteluissa ei ole muutoinkaan esitetty sellaisia seikkoja, joihin yksityinen voittoa tavoitteleva yritys perustaisi päätöksensä harkitessaan toisen yrityksen rahoittamista.

Edellä esitetyn perusteella ei voida pitää todennäköisenä, että tavanomaisissa markkinatalouden olosuhteissa toimiva yksityinen sijoittaja olisi tehnyt kaupunginhallituksen käytettävissä olleen selvityksen perusteella kysymyksessä olevan sijoituksen samoissa olosuhteissa. Unionin valtiontukimääräysten ja -säännösten soveltuvuutta ei näin ollen voida sulkea pois toimenpiteen markkinaehtoisuuden perusteella.

Valtiontueksi katsottavan tuen on myös oltava valikoivaa ja vaikutettava siten tiettyjen yritysten ja niiden kilpailijoiden väliseen tasapainoon. Lisäksi tuella on oltava ainakin potentiaalinen vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kilpailuun ja kauppaan. Tältä osin asiassa on arvioitava sitä, harjoittaako tuensaaja taloudellista toimintaa ja toimiiko tuensaaja markkinoilla, joilla käydään jäsenvaltioiden välistä kauppaa. KOKO Lahti Oy:n toimialana on 11.4.2023 päivätyn kaupparekisteriotteen mukaan ollut järjestää kongressi-, konsertti-, koulutus-, yritys-, näyttely- ja messutapahtumia sekä muitakin tilaisuuksia, jotka sopivat yhtiön tilojen luonteeseen ja tarkoitukseen markkinoida Lahtea kaupunkina. Lisäksi yhtiön toimintaan on kuulunut ohjelma- ja ravintolatoiminnan harjoittaminen. Kaupparekisteriotteessa määritellyssä yhtiön toimialassa on kysymys sellaisesta toiminnasta, jota harjoittavat yritykset kilpailevat ainakin toisinaan myös muihin jäsenvaltioihin sijoittuneiden yritysten kanssa.

Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan edellytys, jonka mukaan tuen on oltava omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, voi täytyä riippumatta siitä, ovatko tuotetut palvelut paikallisia vai alueellisia, tai siitä, kuinka merkittävää toiminta on. Tukea saavan yrityksen suhteellisen vaatimaton koko tai tuen suhteellisen vähäinen merkitys eivät sulje pois mahdollisuutta, että tuki vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan (esimerkiksi tuomio asiassa C-518/13, Eventech v. Parking Adjudicator, EU:C:2015:9, 68 ja 69 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

Kaupunginhallituksen päätöksen 19.6.2023 (§ 234) liitteenä olleessa valtiontukiarvioinnissa on esitetty, että Hiihtoliiton saatavien siirto kaupunkikonsernin sisällä ei vääristäisi kilpailua, eikä vaikuttaisi jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Kaupunginhallituksen päätöksessä tai sen liiteasiakirjoissa ei kuitenkaan ole esitetty sellaista yksityiskohtaista selvitystä KOKO Lahti Oy:n harjoittamasta taloudellisesta toiminnasta ja asiakaskunnan maantieteellisestä jakautumasta, jonka perusteella olisi mahdollista sulkea

kauppavaikutus pois. Kun otetaan lisäksi huomioon yhtiön elinkeinotoiminnan laadusta esitetty selvitys, asiassa ei voida sulkea pois sitä, että maksujärjestelysopimusten siirto on SEUT 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja että se ainakin uhkaa vääristää kilpailua.

Edellä sanottuun nähden on mahdollista, että kaupunginhallituksen päätöksessä tarkoitettu maksujärjestelysopimuksen siirto sisältää SEUT:ssa tarkoitettua valtiontukea. Kaupunginhallituksen päätöksestä ei ilmene, että päätöksen tekemistä varten olisi asianmukaisesti ja riittävällä tavalla selvitetty mahdollisen valtiontuen olemassaoloa ja tukimääräysten ja -säännösten soveltamisen edellytyksiä, vaikka viranomaisen on ollut niin velvollinen tekemään.

Mikäli kysymyksessä oleva järjestely sisältää valtiontukea, on tuesta ennen sen täytäntöönpanoa ilmoitettava komissiolle, ellei ilmoitusvelvollisuudesta ole säädetty poikkeusta. Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 53 artiklan mukaisesti myönnetystä tuesta ei tarvitse tehdä SEUT:n 108 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua ilmoitusta komissiolle. Kysymyksessä olevaan järjestelyyn mahdollisesti sisältyvää tukea ei kuitenkaan ole myönnetty mainitussa artiklassa tarkoitettuna investointi- tai toimintatukena eikä tuen määrää ole ilmoitettu kaupunginhallituksen päätöksessä. Lisäksi on huomattava, että edellä mainittua asetusta sovelletaan ainoastaan sellaiseen tukeen, jonka osalta on mahdollista laskea etukäteen tarkka bruttoavustusekvivalentti tarvitsematta tehdä riskinarviointia. Maksujärjestelysopimusten siirtoon mahdollisesti sisältyvä tuki ei täytä tätä tuen läpinäkyvyyttä koskevaa edellytystä, koska tuen määrää ei voi laskea arvioimatta siirrettävien saatavien markkinaehtoista kauppahintaa, jota ei ole mahdollista määrittää tarkasti tekemättä riskinarviointia.

Valtiontukimääräysten soveltumista maksujärjestelysopimusten siirtoon ei voida sulkea pois kaupungin esittämän selvityksen perusteella, eikä ilmoitusvelvollisuudesta ole voitu kaupungin esittämillä perusteilla poiketa.

Kun otetaan huomioon edellä sanottu, kaupunginhallituksen päätökset on kumottava virheellisessä järjestyksessä syntyneinä.

Oikeudenkäyntikulut

Asian lopputulos huomioon ottaen olisi kohtuutonta, jos [REDACTED] ja [REDACTED] joutuisivat pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Hallinto-oikeus on asian laatuun ja laajuuteen nähden arvioinut kohtuulliseksi korvaukseksi oikeudenkäyntikuluista päätöslauselmasta ilmenevän määrän.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kuntalaki 135 §
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 95 § 1 ja 2 momentti

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (kunnallisvalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Esittelijäjäsen Mika Paavilainen

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Jussi-Pekka Lajunen, Marianne Kivistö ja Mika Paavilainen.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös

██████████
sähköpostitse

Hallintolain 56 §:n 2 momentin mukaan valituskirjelmässä ilmoitetun yhdyshenkilö ██████████ on ilmoitettava tiedoksisaannista kirjelmän toiselle allekirjoittaneelle ██████████. Jos ██████████ tämän laiminlyö, hän on mainitun lain 68 §:n mukaan velvollinen korvaamaan laiminlyönnistä aiheutuneen vahingon.

Oikeudenkäyntimaksu

maksutta

Jäljennös maksutta

Lahden kaupunginhallitus, jonka on kuntalain 142 §:n mukaisesti ilmoitettava päätöksestä
sähköpostitse

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 HÄMEENLINNA

Puhelinnumero: 029 56 42210

Faksi: 029 56 42269

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Puhelujen hintatiedot: 029 56 –alkuisiin numeroihin soittaessa
puheluista peritään vain soittajan oman operaattorin sopimuksen mukainen
paikallisverkko- tai matkapuhelinmaksu.

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valituslupan.

Valituslupan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valituslupan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valitusaika luetaan siitä, kun kunnan tai kuntayhtymän viranomaisen on julkaissut ilmoituksen päätöksestä yleisessä tietoverkossa.

Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista. Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Viranomaisen tietoon asiakirjan katsotaan kuitenkin tulleen kirjeen saapumispäivänä. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottotodistus, saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä (sähköpostitse tai sähköisen asiointipalvelun kautta), jollei muuta näytetä. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Sähköisen asiointipalvelun kautta todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä asiointipalvelusta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valituslupan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valitukseen valtakirja, jos hän ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa eikä hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot ja aukioloaika:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:	https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00 – 16.15

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä perittävä oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian ja valituslupa-asian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 610 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista tai mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste.

Oikeudenkäyntimaksua ei myöskään peritä jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta. Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomainen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015)